

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
DGRR-DJOA

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Datum 20 maart 2014

Onderwerp Antwoorden Kamervragen 2 sets over de crimineel die vrijkomt door
een tikfout

Ons kenmerk
487211

Uw kenmerk
2014Z02640 en 2014Z02721

In antwoord op uw brieven van 12 en 13 februari 2014 deel ik u mee dat de schriftelijke vragen van het lid Helder (PVV) van uw Kamer over een zware crimineel die vrijkomt door een tikfout (ingezonden 12 februari 2014) en de schriftelijke vragen van het lid Marcouch (PvdA) over het bericht 'Gangster vrij na tikfout' (ingezonden 13 februari 2013) worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

De Minister van Veiligheid en Justitie,

I.W. Opstelten

2014Z02640

Vragen van het lid Helder (PVV) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over een zware crimineel die vrijkomt door een tikfout (ingezonden 12 februari 2014)

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
DGRR-DJOA

1

Kent u het bericht: 'Gangster vrij na tikfout'? 1)

Antwoord op vraag 1

Ja.

Datum

20 maart 2014

Ons kenmerk

487211

2

Klopt het dat door een ongekennde blunder van de Utrechtse rechtbank een zware Turkse crimineel vorige maand is vrijgelaten terwijl hij nog vijf en een half jaar gevangenisstraf tegoed heeft?

Antwoord op vraag 2

Er is een administratieve fout gemaakt bij de rechtbank Midden-Nederland in een zaak waarin een verdachte tot een gevangenisstraf van zes jaar is veroordeeld. In het administratieve computersysteem waarmee de rechtbank communiceert met het openbaar ministerie (OM) is abusievelijk door een medewerker van de rechtbank zes maanden gevangenisstraf ingevoerd in plaats van zes jaar. Bij de binnen de rechtbank voorgeschreven controle is deze fout niet opgemerkt. Dit heeft ertoe geleid dat betrokkene op 20 december 2013 in vrijheid is gesteld nadat hij zes maanden in voorlopige hechtenis had gezeten.

3

Hoe kan het dat een medewerker zes maanden in plaats van zes jaar in het systeem invoert en een tweede controlerende medewerker dit ook niet opmerkt? Waarom volgt er geen sanctie voor deze medewerkers?

5

Hoe gaat u ervoor zorgen dat dit in de toekomst nooit meer zal gebeuren? Bent u bijvoorbeeld bereid een extra controle door gevangenismedewerkers in te voeren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vragen 3 en 5

De Raad voor de rechtspraak (RvdR) heeft mij meegedeeld dat er volgens de rechtbank menselijke fouten zijn gemaakt en dat de teamvoorzitter administratie van de rechtbank met de betrokken administratieve medewerkers een indringend gesprek heeft gehad. Naar het oordeel van de rechtbank was dit gezien de aard van de gemaakte fouten een passende reactie. De rechtbank heeft ondertussen de eigen werkprocessen op dit gebied aangescherpt, na hierover met het OM contact te hebben gehad. Binnen de rechtspraak zullen deze aangepaste werkwijze en de aanleiding daartoe op landelijk niveau worden besproken. Het doel daarvan is om daar waar nodig ook de werkwijze van andere gerechten aan te scherpen.

Een goed opgezette en toegepaste werkwijze van de gerechten is cruciaal, opdat de ketenpartners van de juistheid van de ingevoerde informatie kunnen uitgaan. De procedure die de penitentiaire inrichtingen (PI) hanteren bij de afhandeling van onmiddellijke invrijheidstellingen, en die ook in dit geval is gevolgd, omvat

onder meer het bellen van het parket waar de zaak in behandeling is, ter verificatie van de melding over een onmiddellijke invrijheidstelling. Het parket handelt daarbij op grond van de informatie die door de rechtbank is ingevoerd. Een extra controle door de PI heeft tegen die achtergrond geen toegevoegde waarde, omdat dan door de PI dezelfde informatie zou worden geraadpleegd.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
DGRR-DJOA

4

Waarom is er geen belletje gaan rinkelen bij de gevangenismedewerkers, zeker gezien het feit dat de crimineel nog rustig zijn potje voetbal afmaakte, de medege-detineerden het hilarisch vonden en de crimineel na anderhalf uur jubelend uitgeleide werd gedaan?

Datum

20 maart 2014

Ons kenmerk

487211

Antwoord op vraag 4

Voor de medewerkers van de betreffende penitentiaire inrichting waren er geen aanwijzingen dat zich iets ongebruikelijks voordeed. Gedetineerden zijn vaker uitbundig bij het vertrek van een medege-detineerde.

6

Deelt u de mening dat naast de blunder op zich, het een tweede grove schande is dat justitie deze fout niet eens zelf heeft ontdekt, maar er pas een week later achter kwam door anderen, waardoor de criminele Turk inmiddels waarschijnlijk in Turkije zit, waar Nederland geen uitleveringsverdrag mee heeft? Zo nee, waarom niet?

7

Deelt u de mening dat deze blunder het vertrouwen van de burger in justitie schaadt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vragen 6 en 7

Het is inderdaad betreuenswaardig dat de onterechte invrijheidstelling heeft kunnen plaatsvinden en ook achteraf niet eerder is geconstateerd. Het is van groot belang dat de samenleving erop kan vertrouwen dat vonnissen en beschikkingen van de rechtbank correct worden uitgevoerd. Ik hecht dan ook sterk aan de hiervoor genoemde stappen die binnen de rechtspraak zijn en worden ondernomen om herhaling te voorkomen.

8

Wat gaat u doen om deze zware crimineel per direct weer achter slot en grendel te krijgen?

Antwoord op vraag 8

De verdachte staat nationaal en internationaal gesignaleerd. De politie en het Openbaar Ministerie zijn actief op zoek naar deze verdachte.

- 1) Telegraaf, 8 februari 2014,
http://www.telegraaf.nl/binnenland/22280705/Gangster_vrij_na_tikfou_t_.html

2014Z02721

Vragen van het lid Marcouch (PvdA) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over het bericht 'Gangster vrij na tikfout' (ingezonden 13 februari 2013)

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
DGRR-DJOA

1

Heeft u kennisgenomen van het bericht 'Gangster vrij na tikfout'? 1) Wat was uw eerste reactie?

Datum

20 maart 2014

Ons kenmerk

487211

Antwoord op vraag 1

Ja. Ik betreur deze gebeurtenis omdat het van groot belang is dat vonnissen en beschikkingen van de rechtbank correct worden uitgevoerd.

2

Kunt u een feitenrelaas geven van de administratieve handelingen die gepleegd zijn vanaf het moment van veroordeling tot aan het moment dat deze persoon is vrijgelaten? Kunt u daarbij aangeven wie op welk moment de genoemde handelingen heeft gepleegd en of daarbij enige controle door een ander op de juistheid van de gegevens bestond?

Antwoord op vraag 2

Nadat een vonnis door de rechter is uitgesproken in aanwezigheid van de officier van justitie, wordt het vonnis door de rechtbank naar het openbaar ministerie (OM) en de verdachte gestuurd. Daarnaast is er een administratief proces om de straf in te voeren in het geautomatiseerde systeem, dat zowel door de rechtbanken als door het OM wordt gebruikt. Dit gebeurt door een administratief medewerker. Dit wordt vervolgens gecontroleerd door een collega-administratief medewerker op basis van het daadwerkelijke vonnis. Als alles klopt, zet deze tweede administratief medewerker het ingevoerde op akkoord.

Betrokkene is op 10 december 2013 veroordeeld tot een gevangenisstraf van zes jaar. Het schriftelijke vonnis is twee dagen na de uitspraak verstrekt aan het OM. In het administratieve computersysteem waarmee de rechtbank communiceert met het OM, is abusievelijk door een medewerker van de rechtbank zes maanden gevangenisstraf ingevoerd in plaats van zes jaar. Bij de binnen de rechtbank voorgeschreven controle is de fout niet opgemerkt.

Op 20 december 2013 zat de verdachte zes maanden in voorlopige hechtenis. Op die dag is er telefonisch contact geweest tussen de penitentiaire inrichting (PI) Nieuwegein en het OM over het vonnis van verdachte. De gebruikelijke check in geautomatiseerde systeem door een medewerker van de administratie van het OM bevestigde op basis van de foutieve door de rechtbank geregistreeerde gegevens dat betrokkene zijn straf had uitgezeten. Op basis van deze informatie heeft de dienstdoende officier van justitie een bevel van in vrijheidstelling getekend en verzonden naar de penitentiaire inrichting. Vervolgens heeft de penitentiaire inrichting de verdachte op 20 december 2013 uit de instelling ontslagen.

3

Waarom heeft tijdens deze periode niemand opgemerkt dat er een fout was gemaakt of dat er iets niet klopte aan de ophanden zijnde vrijlating? Deelt u de mening dat dit op zijn best opmerkelijk is zo niet nalatig? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
DGRR-DJOA

10

Wat kan geconcludeerd worden uit het feitenrelaas? Waar is het volgens het feitenrelaas misgegaan? Wat is of wordt gedaan om Mehmet K. alsnog zijn straf te laten uitzitten?

Datum
20 maart 2014
Ons kenmerk
487211

Antwoord op vragen 3 en 10

Ik verwijs naar mijn antwoord op vraag 2 en op de vragen van het lid Helder van uw Kamer (ingezonden 12 februari 2014, kenmerk 2014Z02640). Het is betreurenswaardig dat de onterechte invrijheidstelling heeft kunnen plaatsvinden en ook achteraf niet eerder is geconstateerd. Ik acht het dan ook van groot belang dat naar aanleiding van dit incident door de rechtspraak stappen zijn en worden ondernomen om de werkwijze aan te scherpen om herhaling te voorkomen.

De verdachte staat nationaal en internationaal gesignaleerd. De politie en het Openbaar Ministerie zijn actief op zoek naar deze verdachte.

4

Vanaf welk moment raakten de autoriteiten die vanaf de veroordeling verantwoordelijk waren voor de uitvoering van de straf op de hoogte van de 'tikfout'?

5

Op welk moment kwamen de bevoegde autoriteiten waaronder het Openbaar Ministerie, medewerkers van de Dienst Justitiële Inrichtingen en uzelf erachter dat er sprake was van het ten onrechte vrijlaten van de genoemde crimineel?

Antwoord op vragen 4 en 5

Mijn departement ontving van een journalist op donderdagmiddag 6 februari 2014 bericht van een mogelijk onterechte vrijlating. Dit bericht is gelijk doorgezet naar het OM en de PI Nieuwegein. Het OM heeft op 7 februari 2014 de rechtbank Midden-Nederland geïnformeerd. De rechtbank heeft na een check van de gang van zaken dezelfde dag een persbericht uitgebracht waarin is vermeld dat betrokkene door een administratieve fout ten onrechte in vrijheid is gesteld.

6

Op welk moment kwam de journalist van de Telegraaf erachter dat deze crimineel ten onrechte was vrijgelaten? Was dit eerder dan één van de bevoegde autoriteiten? Zo ja, hoe kan dat?

7

Hoe kon de journalist van de Telegraaf weten dat er een administratieve fout was gemaakt met de onbedoelde vrijlating tot gevolg?

Antwoord op vragen 6 en 7

Ik heb geen zicht op journalistieke bronnen. Voorafgaand aan het in antwoord op vragen 4 en 5 genoemde bericht van de journalist waren de betreffende diensten niet op de hoogte van de fout noch de onterechte vrijlating. Ik verwijs verder naar mijn antwoord op vragen 3 en 10.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
DGRR-DJOA

Datum
20 maart 2014

Ons kenmerk
487211

8

Waren de gevangenisdirecteur en het gevangenispersoneel verrast door de plotselinge vrijlating van Mehmet K.? Zo nee, was er al begonnen met een resocialisatieprogramma? Was er al contact met de woonplaats van de veroordeelde? Was er woonruimte en een inkomen geregeld?

Antwoord op vraag 8

Daar onmiddellijke invrijheidsstellingen vaker voorkomen, zagen de directeur en het personeel van de PI zich niet geconfronteerd met een ongebruikelijke situatie. In voornoemde casus was nog geen resocialisatieprogramma gestart. Wel heeft betrokkene driemaal het re-integratiecentrum van de PI bezocht, waar onder meer in kaart werd gebracht of hij beschikte over werk of inkomen, een identiteitsbewijs, huisvesting en/of schulden. Dergelijke informatie wordt voor alle gedetineerden in het begin van de detentieperiode verzameld en dient als basis voor het terugkeeractiviteitenplan. In dit plan kunnen acties op gebied van huisvesting, inkomen, gedragstrainingen en arbeidstrajecten worden beschreven. De uitvoering van dit plan geschiedt als het vonnis definitief is. Daarvan is in deze zaak geen sprake omdat hoger beroep is ingesteld.

9

Hebben u of anderen al contact met de slachtoffers of benadeelden opgenomen? Zo nee, waarom niet? Welke maatregelen neemt u om een dergelijke fout in de toekomst te voorkomen?

Antwoord op vraag 9

Het gezin dat in deze zaak als slachtoffer is aangemerkt, is op 7 februari 2014 op de hoogte gebracht, evenals de burgemeester van Odijk waar de plofkraak heeft plaatsgevonden waar de verdachte bij betrokken was. Ik verwijs verder naar mijn hiervoor genoemde antwoorden op vragen van het lid Helder van uw Kamer.

1)

http://www.telegraaf.nl/binnenland/22280705/_Gangster_vrij_na_tikfout_.html

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Helder (PVV), ingezonden 12 februari 2014 (vraagnummer 2014Z02640)